

Roos van Leary

Timothy Leary

Invloed uitoefenen op je interactie met anderen

De Amerikaanse psycholoog Leary ontdekte in de jaren '50 van de vorige eeuw, dat de manier waarop mensen op bepaald gedrag reageren in sommige situaties vrij voorspelbaar is. De Roos van Leary gaat ervan uit dat gedrag, gedrag uitlokt. Anders gezegd: door je op een bepaalde manier te gedragen, kun je anderen 'sturen' (beïnvloeden).

Dit gegeven heeft Leary uitgewerkt in een model. Hiervoor liet hij zich inspireren door een windroos, een cirkel waarin de vier windrichtingen staan aangegeven.

Gedragsdimensie: boven-onder

Bovengedrag is dominant gedrag. Je spreekt luid en duidelijk. Je staat rechtop, met je hoofd omhoog. Je neemt veel (spreekwoordelijke) ruimte in. Ondergedrag is niet-dominant gedrag. Je spreekt zacht. Je neemt zelf weinig plaats in en geeft daardoor veel ruimte aan anderen.

Boven- en ondergedrag beïnvloeden elkaar. Ondergedrag roept bij de ander bovengedrag op en omgekeerd.

Gedragsdimensie: wij-ik

Wij-gedrag is relatiegericht gedrag. Je laat zien dat je interesse hebt in de persoon tegenover je. Je vindt de relatie belangrijk. Je wilt samen voor iets werken. Ik-gedrag is taakgericht gedrag. Je laat zien dat je zorg hebt voor de taak die volbracht moet worden, je doel is resultaatgericht. Het werk moet gedaan worden.

In tegenstelling tot boven- en ondergedrag is wij- en ik-gedrag 'besmettelijk'. Ik-gedrag roept bij de ander vergelijkbaar gedrag op. Dat geldt ook voor wij-gedrag.

Acht combinaties

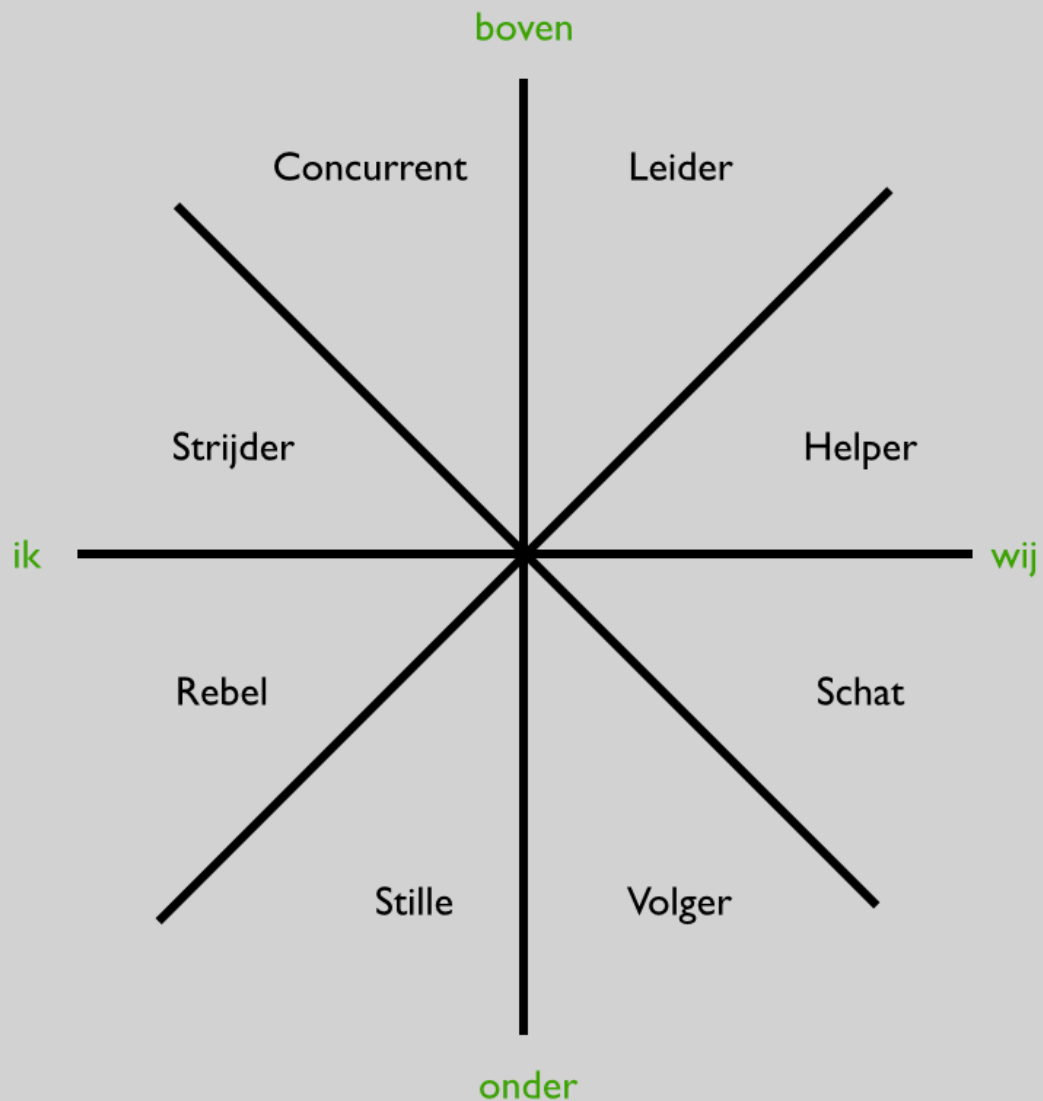
Tussen de vier 'windstreken' (boven, onder, wij, ik) in de Roos van Leary bevinden zich acht gebieden. Dat zijn combinaties van de vier gedragsaspecten.

Vast zitten en los raken

Als mensen inflexibel worden in hun gedrag ontstaat een vast patroon van interactie met anderen. Er ontstaan stereotiepe gedragspatronen. Als je hierin vervalt herhaalt de interactie zich keer op keer. Je luistert niet meer echt naar elkaar, je wordt steeds minder effectief en de creativiteit om iets op een andere manier te benaderen verdwijnt.

De Roos van Leary laat zien hoe zo'n impasse ontstaat, en laat zien hoe je daar weer uitkomt. Er is maar één persoon nodig om het patroon te doorbreken: dat ben jij.

Roos van Leary, Timothy Leary

“Gedrag is besmettelijk. Bovengedrag lokt ondergedrag uit en omgekeerd.”